

4.2. Релігієзнавча наука в контексті релігієзнавчої освіти.

Доповідна Міністру освіти і науки України Дм. ТАБАЧНИКУ

У Відділенні релігієзнавства Інституту філософії НАН України, яке в країні нині є єдиною академічною науковою установою, з великим схваленням сприйняли ініційоване Президентом В. Януковичем в його Щорічному посланні до Верховної Ради положення про «забезпечення викладання з вересня 2011 року у вищих навчальних закладах усіх форм власності академічного релігієзнавства як нормативної філософської дисципліни, а у середній школі – порівняльної історії релігій». Нам незрозумілою, а відтак і несприйнятою була та клерикалізація освіти, до якої, всупереч Конституції України, полісвітоглядності і поліконфесійності її громадян, вдався в роки свого президентства В.Ющенко, а з його волі – і Міносвіти. Тому ми не стали брати участь в роботі тих різних комісій, які, на виконання ющенківської вказівки, почали діяти на міністерському рівні, а особливо настирливо в освітніх структурах у західному регіоні країни. Йдемо у світську сучасну Європу, а прагнемо жити в часі її середньовіччя.

Враховуючи означену ініціативу Президента, Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ (а у нас працює 9 докторів і 11 кандидатів наук з досвідом роботи у вузах) виявляє своє бажання всіляко прилучитися до її реалізації. Зокрема:

- ми вважаємо доцільним вироблення єдиної базової програми з курсу «Академічне релігієзнавство», бо ж донині (див видрукувані підручники) його читають залежно від рівня релігієзнавчої освіченості тих, кому доручають читати цей курс, залежно від їх конфесійних симпатій, підмінюючи часто релігієзнавство історією релігій тощо. Зрештою, тоді вдалося б підготувати й типовий (базовий) підручник з релігієзнавства, який можна було б опісля доповнювати іншими залежно від профілю вузу, конфесійної карти регіону та ін.;
- доцільно було б прорецензувати масово видрукувані в останні роки підручники з релігієзнавства, бо ж серед їх рецензентів ми часто не знаходимо науковців з нашого фаху; науковці Відділення могли б рецензувати рукописи підготовлених до друку підручників і навчальних посібників, які йдуть до друку з грифом Міністерства;
- ми погоджуємося взяти участь у проведенні регіональних методичних семінарів викладачів релігієзнавчих курсів, а то й забезпечити своєю лектурою роботу *спеціалізованих* потоків в тій Вищій школі філософії для викладачів вузів, яка наявна при Інституті філософії НАНУ;
- ми вважаємо за доцільне переглянути ті навчальні плани, за якими готують фахівців з релігієзнавства в низці університетів України: вони складені фактично не у відповідності із дисциплінарною

структурою релігієзнавчої науки, а відповідно до можливостей викладачів конкретних вишів читати певні курси, а відтак до навчальних планів часто не включаються значимі навчальні предмети, а включаються подеколи предмети циклу «а знаєте ли ви?»;

- ми могли б не тільки розширити можливості підготовки кваліфікованих викладачів для вузів шляхом цільового направлення їх до нас аспірантуру, а й через інші форми роботи, зокрема пошуківство, стажування, наукові консультації тощо;
- ми ініціюємо проведення науково-методичної конференції «Релігієзнавча наука і релігієзнавча освіта» і виявляємо свою готовність взяти на себе її підготовку і проведення;
- що стосується навчального предмету для шкіл «Порівняльна історія релігій», то досвід у викладанні його (правда, під різними назвами), написання підручників має Російська Федерація. Проте ми готові підключитися й до вирішення цього питання, насамперед до термінового написання шкільного підручника;
- ми готові взяти участь у підготовці питання з викладання академічного релігієзнавства на Колегії Вашого Міністерства, якщо в цьому буде потреба.

***Керівник Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ
проф. А.КОЛОДНИЙ***

17.05.2011